

Kunnan vastuuhenkilöt lakkotilanteessa

KH 31.03.2022 § 58
592/01.00.00/2021

Kuntasektorilla ei ole pitkään aikaan ollut konkreettista lakon uhkaa, joten lakon aikaisten vastuuhenkilöiden nimeämistä ei ole tarvinnut tehdä. Kunnalliset virka- ja työehtosopimukset ovat päättyneet 28.2.2022 eli nyt kuntasektori on sopimuksettomassa tilassa. Neuvotteluosapuolet ovat tiedottaneet julkisuudessa, että neuvottelut ovat poikkeuksen hankalat ja osapuolten näkemykset esimerkiksi palkankorotuksen suuruudesta ovat kaukana toisistaan. Useat kuntasektorin työntekijäjärjestöt ovat aloittaneet työtaistelutoimenpiteet ja myös useita lakkovaroituksia on annettu.

Kuntien vastuu niiden järjestettäväksi laissa säädetystä palvelutuotannosta on aina voimassa kunta-alan työmarkkinatilanteesta huolimatta. STM:n lakkoon varautumista koskevan ohjauskirjeen 23.3.2022 mukaan kuntien ja sairaanhoitopiirien on turvattava sosiaali- ja terveystalouden toteutuminen myös mahdollisen lakon aikana. Niiden tulee laatia etukäteen suunnitelma siitä, miten palvelut turvataan mahdollisen lakon aikana. Kuntien on arvioitava palvelutarpeen kehitystä ja varauduttava jo ennakkolisesti muuttamaan toimintaa palvelutarpeeseen vastaamiseksi.

Kunta- ja hyvinvointialue työnantajat (KT) on antanut ohjeita työtaistelun varalta. Ohjeissa on lueteltu virka- ja tehtävänimikkeet, joissa toimivat viranhaltijat voidaan olettaa jäävän asemansa perusteella lakon ulkopuolelle. Vastuuhenkilöiden nimeämisen tekee työnantaja.

Nimike ei kuitenkaan ratkaise asiaa, vaan viranhaltijan tai työntekijän asema organisaatiossa. Tästä syystä KT:n ohjeissa antama luettelo ei ole tyhjenteävä.

Kunnissa ja kuntayhtymissä on selvitettävä, keiden viranhaltijoiden ja työntekijöiden voidaan olettaa asemansa vuoksi jäävän lakon ulkopuolelle. Nämä vastuuhenkilöt nimetään etukäteen ja heille ilmoitetaan tästä. Tällaisesta toiminnan turvaamiseksi tarkoitettu valmistelevasta päätöksestä ei ole valitusoikeutta. Nimeäminen ei sinänsä muuta siitä lähtökohtaa, että jokaisella on yhdistymisvapautensa perusteella oikeus osallistua tai olla osallistumatta lailliseen työtaisteluun riippumatta ammattijärjestöjen päätöksistä ja työntäjän linjauksista.

Vastuuhenkilölle on selvitettävä, että hän vastaa toiminnan ylläpitämisestä vastuualueellaan. Vastuuhenkilöiden ohella toiminnan turvaamisesta työtaistelutilanteessa vastaavat kuntien ja kuntayhtymien viranomaiset (toimielimet ja viranhaltijat ja työntekijät), jotka normaalitilassa ovat toiminnasta vastuussa. Vastuuhenkilöille tulisi nimetä myös varahenkilöt.

Työtaistelun ajaksi vastuuhenkilöksi nimetyn työnjohdollista toimivaltaa ja oikeuksia voidaan johtosääntöjen rajoissa tarvittaessa muuttaa esimerkiksi työvuoroluetteloiden laatimiseksi tai henkilöstöä koskevien päätösten tekemiseksi.

Työtaistelun toimeenpanevan yhdistyksen jäsenenä vastuuhenkilö saattaa kuitenkin käyttää lakko-oikeuttaan. Jos hän ilmoittaa osallistuvansa lakkoon, tulee vastuuhenkilöksi nimetä toinen, jolle annetaan vastuuhenkilölle tässä tarkoitettu toimivalta ja oikeudet.

Valmistelija	Kunnanjohtaja Timo Kiviluoma, puh. 044 7209047
Kj:n päätösehdotus	Kunnanhallitus nimeää lakkotilanteessa toimiviksi vastuuhenkilöiksi kunnanjohtajan, toimialajohtajat, apulaisrehtorin, perhepäivähoidon ohjaajan, vanhustyön johtajan, johtavat sairaanhoitajat sekä johtavan ohjaajan. Lakkoon osallistuvan vastuuhenkilön esimiehelle annetaan toimivalta nimetä vastuuhenkilöksi toinen, jolle annetaan esittelytekstissä selostettu toimivalta ja oikeudet. Lakkoon valmistautumisesta vastaa kukin toimialajohtaja toimialallaan.
Käsittely	Kunnanjohtaja teki kokouksessa muutetun päätösehdotuksen.
Kj:n muutettu päätösehdotus	Kunnanhallitus nimeää lakkotilanteessa toimiviksi vastuuhenkilöiksi kunnanjohtajan, toimialajohtajat, apulaisrehtorin, perhepäivähoidon ohjaajan, vanhustyön johtajan, johtavat sairaanhoitajat sekä johtavan ohjaajan. Lakkoon osallistuvan vastuuhenkilön esimiehelle annetaan toimivalta nimetä vastuuhenkilöksi toinen, jolle annetaan esittelytekstissä selostettu toimivalta ja oikeudet. Lakkoon valmistautumisesta vastaa kukin toimialajohtaja toimialallaan. Lisäksi kunnanhallitus toteaa, ettei kukaan ole ilmoitusvelvollinen osallistuessaan järjestön ennalta ilmoittamaan työtaistelutoimeen.
Päätös	Kunnanhallitus hyväksyi muutetun päätösehdotuksen.